

Zpráva Komise pro zahraniční styky SKIP za rok 2024

V roce 2024 pokračovala práce Komise pro zahraniční styky SKIP. Svaz knihovníků a informačních pracovníků ČR (SKIP) sdružuje přes 2000 členů, jak institucionálních (knihoven), tak individuálních (knihovníků) a je tak největší profesní organizací v ČR. Prohlubování spolupráce se zahraničními knihovnickými organizacemi a spolky je jedním z cílů Komise. SKIP je proto již dlouholetým členem organizací IFLA a EBLIDA a spolupracuje s dalšími mezinárodními organizacemi.

Členství v IFLA

Působení v Mezinárodní federaci knihovnických sdružení a institucí **IFLA** je zásadní součástí mezinárodní profesní spolupráce. Poskytuje příležitosti k získávání důležitých informací o nových trendech v oboru. Důležité je také rozvíjení individuálních kontaktů, což se děje především díky účasti zástupců SKIP v odborných orgánech IFLA, kde členové mají možnost aktivně zasahovat do tvorby programových dokumentů, priorit a úkolů a podílet se na jejich naplňování. SKIP je v současnosti členem čtyř odborných sekcí IFLA. Pokračuje činnost zástupkyně SKIP v Sekci pro veřejné knihovny IFLA, která byla do této pracovní skupiny zvolena v roce 2021.

- Sekce Public Libraries se na svých čtyřech online setkáních věnovala připomínkování knihovnických trendů a strategie na další období, propagaci dokumentu Manifesto veřejných knihoven, soutěži o nejlepší světovou knihovnu roku a nově tématu **demokracie v knihovnách**. Fyzicky se sekce potkala v nejlepší knihovně roku 2023 (Biblioteca Gabriel García Márquez) v Barceloně a následně se v zde účastnila mezinárodní konference **Culture, knowledge and community**, jejíž jeden z bloků věnovaný právě demokracii v knihovnách připravila a realizovala. Blíže o činnosti sekce viz <https://www.ifla.org/units/public-libraries/>
- V roce 2024 se místo kongresu uskutečnil tzv. **IFLA Information Futures Summit**. Ten se konal v australské Brisbane v termínu od 30. září do 3. října. Za SKIP se summitu zúčastnila RNDr. Lenka Prucková. Summit byl zaměřen na roli informací a knihoven v budoucnosti a akcentoval témata umělá inteligence, udržitelnost, leadership a spolupráce. Představoval nový, dynamičtější formát celosvětové akce IFLA. Blíže viz <https://2024.ifla.org/>.
- Na summitu byla představena nová Strategie IFLA 2024-2029, která byla také přeložena do češtiny. Kromě toho byl na summitu schválen další důležitý dokument - aktualizovaný IFLA Trend Report.
- Prostřednictvím elektronické konference IFLA byly i v roce 2024 distribuovány informace o nově vydaných číslech časopisu (pracovních listů) Malý tvořivec (<https://www.skipcr.cz/odborne-organy/kluby/klub-tvorivych-knihovniku/maly-tvorivec>), který připravuje Klub tvořivých knihovníků SKIP nejenom v češtině, ale také v ukrajinštině a angličtině.

Lenka Prucková s prezidentkou IFLA Vicki McDonald v Brisbane. Zdroj L. Prucková.

Členství v EBLIDA

SKIP je členem další důležité mezinárodní organizace EBLIDA (Evropská kancelář knihovnických, informačních a dokumentačních sdružení). Činnost této organizace je zaměřena především na problematiku autorského práva a jeho uplatňování v knihovnách a na oblast knihovní legislativy na úrovni evropské i jednotlivých členských států EU. I zde pokračovalo členství zástupců SKIP v pracovních skupinách EBLIDA, konkrétně se jedná o pracovní skupinu ELSIA, která se zabývá udržitelností a cíli SDG, a pracovní skupinu LIBLEG, která se zabývá knihovnickou legislativou.

- V roce 2024 se zástupkyně SKIP, Mgr. Lenka Maixnerová a Mgr. Vladana Pillerová (zástupce v NAPLE), zúčastnily pravidelné konference a valné hromady EBLIDA / NAPLE. Konference proběhla 8.-10. dubna Lisabonu. Konference byla tematicky zaměřena na budoucnost a kompetence zaměstnanců knihoven.
- Na konci roku 2024 proběhla online konzultace zástupců SKIP s novou předsedkyní EBLIDA Ernou Winters. Cílem bylo shromáždit podněty od členských knihovnických asociací pro novou strategii EBLIDA. SKIP byl informován o novém projektu ELAN, do kterého by měly být během roku 2025 členové EBLIDA.

Lenka Maixnerová a Vladana Pillerová s končícím předsedou EBLIDA Tonem van Vlimmerenem, Lisabon. Zdroj V. Pillerová.

Další spolupráce

Dalšími zahraničními platformami, na kterých se uskutečňuje mezinárodní spolupráce, je fórum **NAPLE** (National Authorities on Public Libraries in Europe). NAPLE je mezinárodní nevládní asociace, která sdružuje představitele národních knihovnických autorit (národní knihovny, spolky či ministerstva).

- V rámci činnosti NAPLE se uskutečňuje několik online setkání členů ročně a jednoho fyzického setkání při příležitosti konference EBLIDA/NAPLE. Na jednáních se řeší aktuální témata v knihovnách napříč Evropou (národní strategie, programy na podporu čtenářství apod.). Při NAPLE funguje pracovní skupiny věnující se problematice e-knih ve veřejných knihovnách. V roce 2024 proběhly dvě online schůzky, na kterých proběhla diskuze o situaci v této oblasti v jednotlivých státech Evropy (včetně ČR).
- Stěžejní je setkání zástupců NAPLE na konferenci EBLIDA/NAPLE, která proběhla v dubnu v Lisabonu.

Public Libraries 2030 je volným sdružením evropských knihoven se sídlem v Bruselu, se kterou SKIP pravidelně spolupracuje. Jedná se především o koordinaci nabídek evropských projektů českým knihovnám, šíření informací o českých knihovnách a další aktivity.

- V roce 2024 zorganizovala organizace PL2030 [setkání zástupců evropských knihoven v Evropském parlamentu v Bruselu](#). Akce se konala 6. listopadu, za SKIP se zúčastnili Roman Giebisch a Vladana Pillerová. Cílem bylo informovat europoslance o aktivitách knihoven a získat jejich podporu. Kromě akce v Evropském parlamentu proběhla také setkání, kde o svých činnostech informovaly knihovnické spolky a sdružení a představeny byly projekty knihoven financované z evropských fondů.

Předseda SKIP Roman Giebisch s europoslancem Tomášem Kubínem. Foto V. Pillerová.

Pokračuje také spolupráce s **Německým knihovnickým spolkem BID**. V roce 2021 byla podepsána vzájemná smlouva o spolupráci a Česká republika se stala partnerem Německa pro období 2022 až 2025 jako tzv. Land of Honour. SKIP je jednou ze čtyř knihovnických asociací, které na partnerství spolupracují. České knihovny dostaly příležitost prezentovat se v roce 2024 na nejrůznějších knihovnických konferencích v Německu. Němečtí knihovníci se opět účastnili největší knihovnické konference Knihovny současnosti v Olomouci. Zároveň probíhá spolupráce mezi jednotlivými knihovnami v České republice a Německu, stáže českých

knihovníků v německých knihovnách, propagace a informace o českém knihovnictví a knihovnách v německých odborných časopisech atd.

Čeští knihovníci se zúčastnili také německého knihovnického kongresu BiblioCon, který se konal v červnu 2024 v Hamburku. Jedná se o největší německou knihovnickou konferenci, které se každoročně účastní několik tisíc odbornic a odborníků z celého Německa i zahraničí. Díky přeshraničnímu projektu Knihovna odvedle, který rozvíjí spolupráci českého a německého knihovnictví i letos bylo české zastoupení na konferenci hojné. Nejen v roli účastí, ale Česko mělo i své bloky a příspěvky v programu. Ředitel Národní knihovny ČR Tomáš Foltýn představil v úvodní sekci novou strategii rozvoje Národní knihovny 2024-2027, zároveň byl jedním z pozvaných mluvčích pro zahájení oficiální recepce pořádané v prostorách Státní a univerzitní knihovny v Hamburku. Lenka Maixnerová (předsedkyně výboru pražské organizace SKIP) prezentovala v rámci sekce „Wikimedia und Dialog mit Forschenden“ příspěvek o otevřených datech v prostředí Národní knihovny ČR a naše další plány ve spolupráci s wiki světem.

13. - 18. května se v rámci česko-německého partnerství uskutečnil **studijní zájezd SKIP po bavorských knihovnách**. Zájezdu se zúčastnilo 50 pracovníků a pracovníků knihoven v ČR. Studijní zájezdy po evropských knihovnách slouží k prohloubení profesních kontaktů se zahraničními knihovnami, seznámení se s knihovnictvím dané země a především návštěvy jednotlivých knihoven jsou pro české knihovníky velmi inspirativní. V Německu byly navštíveny tyto knihovny: Městská knihovna Augsburg, Univerzitní knihovna Augsburg, Philologicum Mnichov (dílčí knihovna Ludwigs-Maximilians Universität), Městská knihovna Motorama Mnichov, Městská knihovna Norimberk, Knihovna technické vysoké školy Georg Simon Ohm Norimberk, Městská knihovna Reutlingen, Vysokoškolská knihovna Reutlingen a EKZ Reutlingen (firma nabízející vybavení knihoven včetně katalogizace a balení knih). Více informací zde:

<https://www.skipcr.cz/dokumenty/skip-studijni-cesta-po-bavorskych-knihovnach-13-18-5-2024>

Podzimní den v Bavorsku

Dne 18. 10. 2024 se uskutečnilo setkání knihovnic z Plzeňského kraje s bavorskými kolegyněmi. Svaz knihovníků a informačních pracovníků Plzeňského regionu uspořádal ve spolupráci s Provinzialbibliothek Amberg odbornou exkurzi v této knihovně. Cesta do Bavorska byla obohacena návštěvou Schönsee, Centra Bavaria Bohemia.

Ve dnech 11. až 13. listopadu proběhlo jednání česko-německého pracovního týmu ke knihovnické spolupráci. Přeshraniční formou akce jsme navázali na úspěch té loňské, kdy se osvědčilo místo jednání v jedné zemi a výjezd do druhé. Zázemí k zasedání tentokrát poskytl Chomutovská knihovna, která se ukázala být vstřícným hostitelem. První den jednání poskytl příležitost k bilancování a informacím o aktivitách jednotlivých knihoven, organizací, účastníků za poslední období. Následovaly výjezdy do Saska: Stadtbibliothek Annaberg-Buchholz, Ratsschulbibliothek, Zwickau, Stadtbibliothek Chemnitz, Universitätsbibliothek, Technische Universität Chemnitz.

V prosincovém čísle "Životní prostředí, udržitelnost a knihovny" (český překlad názvu zpravodaje ENSULIB) se prezentovala Městská knihovna v Hodoníně se svými projekty udržitelnosti realizovanými od konce roku 2020. Zpravodaj vydává Mezinárodní federace

knihovnických sdružení a institucí (IFLA). O programech a aktivitách k tématu udržitelnosti v Městské knihovně Hodonín vyšel v listopadu tohoto roku také článek „Zelená naděje pro modrou planetu“ (Green hope for the Blue Planet) v Otevřeném knihovnickém žurnálu Spolku německých knihovnic a knihovníků (O-Bib. The Open Library Journal Publisher VDB). Více zde: <https://www.librarynextdoor.net/news/?category=cz>

SKIP uspořádal ve spolupráci se slovenskou knihovnickou asociací Slovenská asociácia knižníc (SAS) mezinárodní konferenci **“Knihovny ve světě dezinformací”**. Konference se uskutečnila 24. 10. 2024 v Národní knihovně ČR v Praze. Mezi přednášejícími byl předseda SAS Ing. Ondřej Látka PhD. a další členové, za českou stranu přednášel např. Mgr. Ondřej Hudeček z Městské knihovny Praha nebo Tereza Lišková z Nadace OSF.

Konference Knihovny ve světě dezinformací. Foto R. Giebisch.

V průběhu celého roku byly prostřednictvím **elektronické konference SKIP** s českými knihovníky sdíleny pozvánky na zahraniční vzdělávací akce, především webináře, výzvy k účasti v mezinárodních soutěžích apod.